

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

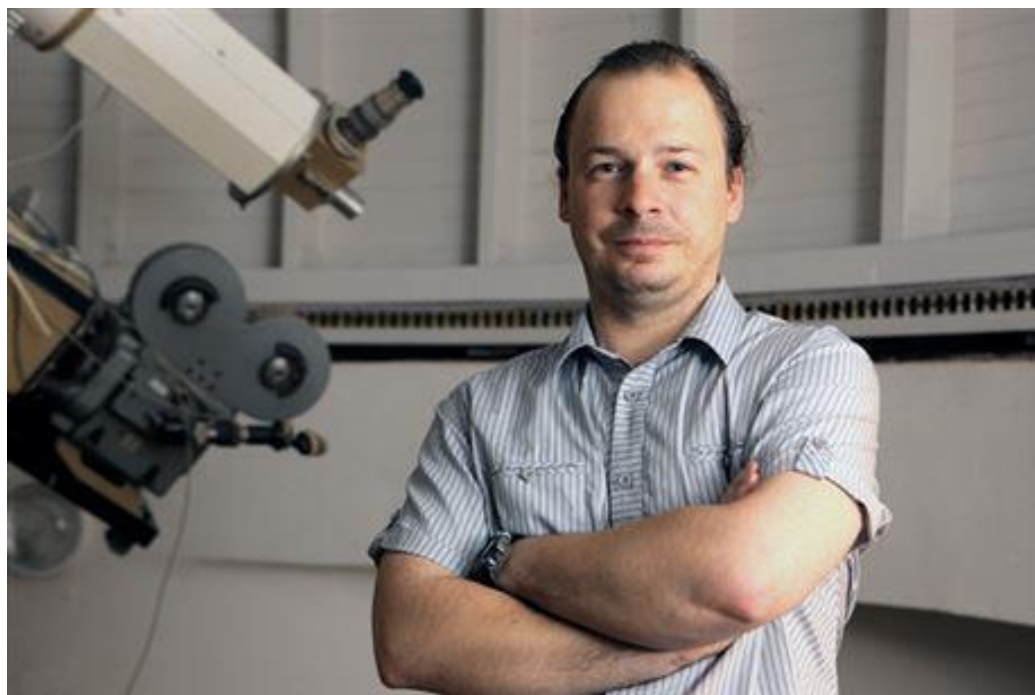
sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65 Ondřejov
tel. 775 388 400, info@astro.cz

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti číslo 267 z 23. 10. 2020

Cena Littera Astronomica za rok 2020

Česká astronomická společnost ocenila cenou Littera Astronomica za rok 2020 Michala Švandu z Astronomického ústavu AV ČR a Univerzity Karlovy za populárně naučnou astronomickou literaturu, tištěnou i elektronickou.

Právě dnes bychom se za běžné situace setkali v Havlíčkově Brodě. Slavnostní předání ceny tradičně probíhá na Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě, kde také probíhá laureátská přednáška. Laureát zde přebírá cenu z rukou knihkupce Jana Kanzelsbergera, spisovatelky a ředitelky (letos již 30.) Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě PhDr. Markéty Hejkalové a čestného předsedy České astronomické společnosti Dr. Jiřího Grygara. To však letos nebude možné z důvodů epidemické situace s COVID-19. Náhoda tomu chtěla, že laureát je místní rodák. Ale ani to nezlomí současná protiepidemická opatření.

Cena Littera Astronomica České astronomické společnosti je určena k ocenění osobnosti nebo nakladatelství, která nebo které svým literárním dílem významně přispěly k popularizaci astronomie u nás. Littera Astronomica byla poprvé udělena v roce 2002 a jejími držiteli se dosud stali doc. RNDr. Josip Kleczek, DrSc., z Astronomického ústavu AV ČR (dvojnásobný držitel), RNDr. Jiří Grygar, CSc., z Fyzikálního ústavu AV ČR, Ing. Antonín Růkl z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, Ing. Pavel Příhoda z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, RNDr. Oldřich Hlad z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, doc. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc., z Masarykovy univerzity v Brně,

Mgr. Antonín Vítek, CSc., z Akademie věd ČR, prof. RNDr. Petr Kulháněk, CSc., z ČVUT, Nakladatelství a vydavatelství Aldebaran, Mgr. Pavel Gabzdyl z Hvězdárny a planetária Brno, František Martinek z Hvězdárny Valašské Meziříčí, Mgr. Jana Olivová z Akademického bulletinu (Akademie věd), manželé Hadravovi z Akademie věd, Jindřich Suchánek z TV Noe, Lukáš Grygar a Dr. Peter Zamarovský z ČVUT.

Cenu dotuje knihkupectví Kanzelsberger, a.s. (www.kanzelsberger.cz) a Společnost Astropis (www.astropis.cz).

Doc. Mgr. Michal Švanda, Ph.D.

Michal Švanda se narodil 13. 8. 1980 v Havlíčkově Brodě, a vyrůstal nedaleko ve Ždírci nad Doubravou. Je zaměstnán ve Slunečním oddělení Astronomického ústavu AV ČR v Ondřejově a na Astronomickém ústavu MFF UK v Praze. V roce 2012 získal ocenění Astronomického ústavu AV ČR pro mladé vědecké pracovníky - Prémii Jana Friče. V roce 2014 obdržel Cenu Akademie věd pro mladé vědecké pracovníky za vynikající výsledky vědecké práce - za práci v oboru helioseismologie. V roce 2016 byl oceněn Cenou předsedy AV ČR a Nadačního fondu Neuron za významný přínos v popularizaci astronomie.

Michal Švanda začal publikovat své první články ve druhé polovině 90. let ve zpravodaji Amatérské přehlídky oblohy „Bílý trpaslík“ (později byl několik let i editorem a sazečem). Aktivně přispíval na web Instantních astronomických novin a v současné době píše populární články do časopisů *Astropis* (byl také členem redakční rady) a *Tajemství vesmíru*. Od roku 2014 zahájil **unikátní projekt** pravidelné popularizace vědeckých výsledků pracovníků Astronomického ústavu AV ČR, který do současnosti dosáhl neuvěřitelných 174 pokračování. I když hlavním oborem vědecké práce doc. Švandy je sluneční fyzika, jeho široká erudice pokrývá veškerou současnou astronomii a astrofyziku. Z tohoto záběru vychází i jeho úspěšná pedagogická činnost na Astronomickém ústavu MFF UK, kde přednáší sluneční a plazmovou fyziku a vede studentské práce.

Je autorem dvou populárně naučných knih (*Slunce a Slunce dalekohledem*, Aventinum, 2012) a spoluautorem revidovaného vydání knihy *Planety* (Aventinum, 2014). Každoročně přednáší v českých hvězdárnách a planetáriích a v astronomických kroužcích. Úspěšně vystupuje také v rozhlase a televizi.

Výše uvedené plně dokládá, že Michal Švanda je vhodným kandidátem na udělení ceny Littera astronomica pro rok 2020. Proto Výkonný výbor České astronomické společnosti, v souladu se statutem ceny, udělil Michalu Švandovi cenu Littera Astronomica 2020.

A když už v Havlíčkově Brodě předání ceny zatím nemůže proběhnout, máme tu zdravici ředitelky Podzimního knižního veletrhu PhDr. Markéty Hejkalové: *"Gratuluji Michalu Švandovi k udělení ceny Littera Astronomica. Cena patří k Podzimnímu knižnímu veletrhu již od začátku tohoto tisíciletí, velmi si toho vážím a doufám, že po letošní neplánované a nečekané přestávce k němu bude patřit dál, ještě dalších tisíc let, což je jen zlomek nekonečného vesmírného času. Považovala bych si za velkou čest, kdybych Michalu Švandovi mohla k letošní ceně Littera Astronomica poblahopřát na příštím, 31. Podzimním knižním veletrhu - 15. října 2021 v Havlíčkově Brodě."*

Kontakt na laureáta:

e-mail: michal@astronomie.cz, mobil 605 577 166

Odkazy:

Michal Švanda - seriál Astronomického ústavu AV ČR Na čem pracujeme - <http://www.asu.cas.cz/cz/veda-a-vyzkum/na-cem-pracujeme>

Michal Švanda o popularizaci vědy - <http://www.asu.cas.cz/~svanda/zdravice.mp4>

Pavel Suchan – tiskový tajemník České astronomické společnosti

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23.10.2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese <http://www.astro.cz/media>. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obraťte na tiskového tajemníka ČAS Pavla Suchana na adrese Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Boční II/1401, 141 31 Praha 4, tel.: 226 258 411, e-mail: suchan@astro.cz.